

**FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE
OF ADULTS WITH ASTHMA**

BANGORN PEEPRATOOM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2005

ISBN 974-04-6460-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด
(FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE OF ADULTS WITH ASTHMA)

บ้งอร ปีประทุม 4637752 NSAN / M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ค., คณิงนิจ พงศ์ถาวรกมล, Ph.D.,
วรรณิ สัตยวิวัฒน์, ค.ม. (สถิตการศึกษ)

บทคัดย่อ

การศึกษครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของการรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ความรู้เรื่องโรคและแผนการรักษาพยาบาล และระดับความรุนแรงของโรค ต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืดโดยใช้กรอบแนวคิดการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 2002) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหอบหืด ซึ่งไม่มีโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคปอด โรคหัวใจและโรคไต ร่วมด้วย เข้ารับการรักษาที่หน่วยตรวจโรคระบบทางเดินหายใจ แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 90 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ความรู้เรื่องโรคหอบหืดและแผนการรักษาพยาบาล แบบสัมภาษณ์การรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล แบบสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเอง แบบประเมินระดับความรุนแรงของโรค และแบบสัมภาษณ์ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่าระดับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.01, S.D.=.95) การรับรู้อุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนรักษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.32, p < .01$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในปฏิบัติตามแผนการรักษาพยาบาล และความรู้เรื่องโรคและแผนการรักษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .65, p < .01$; $r = .25, p < .05$ ตามลำดับ) ส่วนระดับความรุนแรงของโรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือในการรักษาพยาบาลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .13, p > .05$) และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าการรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และความรู้เรื่องโรคและแผนการรักษาพยาบาล สามารถทำนายความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด ได้ร้อยละ 44.9 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .01$ โดยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความร่วมมือในการรักษาพยาบาลได้ดีที่สุด คือร้อยละ 43.3 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .01$ ($R^2 = .433, p < .01$)

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ พยาบาลควรประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคหอบหืด ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้อุปสรรคต่อการรักษาพยาบาล การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ในการปฏิบัติตามแผนการรักษาพยาบาล ความรู้เรื่องโรคและการปฏิบัติตน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงนำไปสู่การพยาบาลที่ครอบคลุมปัญหาของผู้ป่วยและสนับสนุนให้ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการรักษาพยาบาลที่ดีต่อไป

FACTORS INFLUENCING COMPLIANCE OF ADULTS WITH ASTHMA**BANGORN PEEPRATOOM 4637752 NSAN / M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THESIS ADVISORS: DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART , D.N.S.,
KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL ,Ph.D., WANNEE SATAYAWIWAT,
M.Ed.(EDUCATIONAL STATISTICS)****ABSTRACT**

This study was descriptive research, aiming to examine compliance of adults with asthma with their recommended medical regimens, and the relationship and predictive power of several factors, namely perceived barriers, perceived self-efficacy, asthma knowledge, and asthma severity on compliance of adults with asthma. This study employed Pender's Health Promotion Model as a conceptual framework. The sample were 90 adults with asthma who were attending the Out-patient Department at the Chest Disease Institute, Nonthaburi Province, with no complications such as chronic obstructive pulmonary disease, tuberculosis, heart or renal diseases. Data were collected through interviews process using an instrument that is comprising 6 sections: general characteristics of the subjects, level of asthma severity, asthma knowledge, perceived barriers, perceived self-efficacy, and compliance of adults with asthma questionnaires . The data were analyzed using percents, means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficients, and multiple regression technique.

The results revealed that compliance of the samples were at fair level (mean = 3.01, S.D.= .95) Perceived barriers had a significant negative relationship with compliance ($r = -.32$, $p < .01$). Perceived self-efficacy and asthma knowledge had significant positive relationships with compliance ($r = .65$, $p < .01$; $r = .25$, $p < .05$). Asthma severity had a non-significant positive relationship with compliance ($r = .13$, $p > .05$). Through hierarchical multiple regression analysis, it was found that perceived barriers, perceived self-efficacy and asthma knowledge could be used to predict compliance of adults with asthma for about 44.9 percent at $p < .01$. Moreover, through stepwise multiple regression analysis, perceived self-efficacy was the most factor influencing compliance of adults with asthma. It could explain 43.3% variance in adults with asthma ($p < .01$).

Recommendations from this study are that nurses need to assess patient information, especially factors influencing compliance such as perceived barriers, perceived self-efficacy and asthma knowledge . Nursing care activities should also improve perceived self-efficacy, knowledge and skills necessary for compliance with medical regimens.

KEY WORDS: COMPLIANCE / PERCEIVED BARRIERS / PERCEIVED SELF-EFFICACY / ASTHMA KNOWLEDGE / ASTHMA SEVERITY / ASTHMA

114 P. ISBN 974-04-6460-2